

Liturg.

264^m

I

Liturg. 264 m

<36638097140018

S

<36638097140018

Bayer. Staatsbibliothek

i407.

P. R. D.
JOAN. JOSEPHUS GASSNER
*S.S. Theol. et S.S. Can. Cand. Rev.^{mi}, et
 Cels.^{mi} S. R. I. Principis et Episcopi Ra-
 tisbon., ac Præp. Ellvacensis Cons. Eccl.
 et Sacellanus aul.*

Bechdolff pinx. Söckler sculp. J. Waagus exc. Aug. V.

DEMONSTRATIO,
METHODVM
PLVRIMVM REVERENDI
DOMINI
JOANNIS JOSEPHI
GASSNER
PAROCHI IN KLOESTERLE,
QVA VARIO MORBORVM GENERE
AFFECTIS MEDERI SOLET, PRINCIPIIS
EVANGELICIS, SENSVI, ET PRAXI
PRIMÆ ECCLESIAE
OMNINO ESSE CONFORMEM;
EX
GERMANICO IDIOMATE IN LATINVM
TRANSLATA.

Superiorum Permissu.

AVGVSTÆ VINDELICORVM,
typis Joannis Antonii Slansky, Cath. Typograph.
M DCC LXXV.

DOMINUS

METHOD

PLANNING

DOMINUS

JOHANNES

GASPAR

PAROCHUS

OVIA

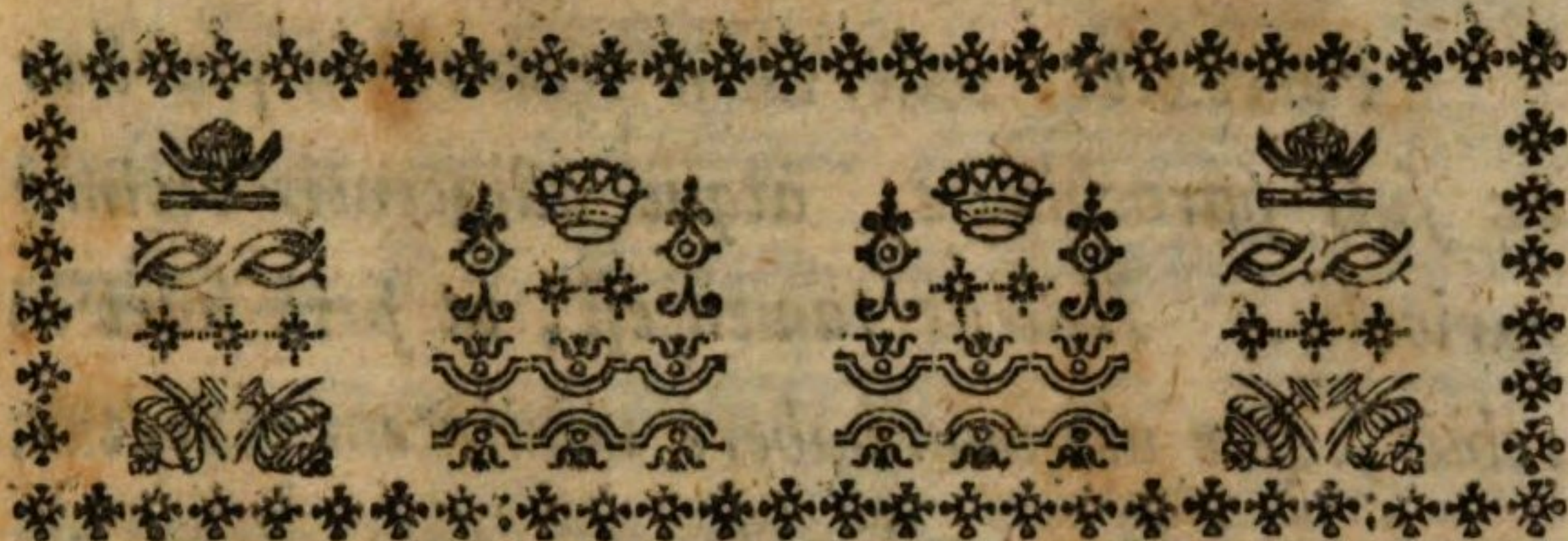
ALBERT

JOHANNES

JOHANNES

JOHANNES

Bayerische
Staatsbibliothek
München

P R Æ F A T I O.

Opportunum visum est, si quædam præ-
faremur, quæ ad opusculi hujus ra-
tionem intelligendam juvarent. Igitur de quo
libelli titulus loquitur, Josephus Joannes
Gassnerus, parochus in Klösterle, Vir est,
tum reliquis scientiis, tum Theologiæ præser-
tim studiis apprime excultus; dein inculpatae
semper vitæ, atque virtutis laude conspicuus
sacerdos. Is jam viginti abhinc annis cæpit
ægrorum sanationi sub Sanctissimi Nominis JE-
SU invocatione operam dare, cum hujus sacri
remedii opportunitatem atque efficaciam tum in
se ipso primum, tum in aliis miram sane ex-
pertus esset.

Perrexit deinde idem tentare in pluribus ex suis parochianis, atque adiacentis viciniae ruricolis. Nactus tamen est, ut fieri solet in rebus, quæ aliquam habere novitatem videntur, quosdam iniquos aestimatores, tum etiam palam adversantes. Nec cessavit tamen ille hominibus, quam potuit, opem ferre, & quam plurimos a variis, gravissimisque morborum generibus, plurimosque ab ipso dæmone, quo infessi erant, liberare.

Cujus rei fama cum posterioribus annis latius serperet, accurrere variis ex provinciis innumeri, qui zelosissimi Parochi præsens auxilium implorarunt, & maximo suo solatio impetraverunt. Deinde advocatus etiam summis precibus ad Comites, Barones, Monasteriaque, obtenta Episcopi sui, Curienfis nempe, facultate, promptus suam omnibus opem tulit; omnibus Viri virtutem, modestiam, ac beneficam in omnes voluntatem, imprimis autem SS. Nominis JESU prodigiosam virtutem deprædicantibus.

Tan-

Tandem Elvacum ad se advocavit Reverendissimus ac Celsissimus Episcopus Ratisbonensis, S. R. I. Princeps ac Præpositus Elvacensis. Atque ea in urbe ultra sex jam menses mira, mirissima quotidie patrat Exorcista præstantissimus. Confluit isthinc non ex Suevia solum, sed Bavaria etiam, Franconia, ab Rheno, Tyroli, Bohemia, Alsatia innumera hominum multitudo, qui diu noctuque Virum optimum obsident, & SS. Nominis JESU manifestam Virtutem vel ipsi experiuntur, cum sola SS. Nominis JESU invocatione ab Exorcista omnia pelluntur morborum genera, vel tamquam spectatores obstupescunt.

Cum hæc palam, spectantibus & palpatibus rei veritatem innumeris, Principibus, Episcopis, Præpositis, Abbatibus, Comitibus, Theologis, ac præcipue Medicinæ peritissimis doctoribus & professoribus, verbo omnium ordinum, summæque auctoritatis viris, Elvaci geruntur; rei fama omnem late viciniam complevit. Et quam-

quam boni omnes, tanta patrari nostris temporibus S.S. Nominis JESU virtute & crederent, & merito gauderent: erant tamen alii, qui tum de eventuum veritate, tum de ipsa eorum causa, tum etiam methodo dubitarent, nec bene admodum sentirent. Erant etiam, qui rem omnem non solum improbarent ipsi, sed & palam obtrectarent, negarent, scriptisque adeo Exorcistam lacefferent calumniis.

Rei insolentia commoti Viri graves, ipsi Elvacum proficiscuntur, ut veritatem suis oculis pertentarent. Atque inter hos quidam, morum integritate, auctoritate ac doctrina insignis, postquam plures dies ipse praesens innumeras sanationes Exorcismi efficacia factas spectasset, atque de rei veritate omnino esset convictus, praesens opusculum in lucem edidit, quo & illi edocerentur penitus, qui rem nondum omnino rite comprehenderunt, atque iniqui obtrectatores omnino argumentorum soliditate confutarentur. Addidit dein alterum, prioris quasi complementum, quo salubriter tum
illi

illi instruuntur, qui Exorcismam, opem petitori, adire cogitant, tum illi, qui opem jam impetrarunt, edocentur, qua ratione prohibere morbi reditum debeant.

Perspecta operis hujus & soliditate, & eximia in omne genus hominum utilitate, erant non pauci, qui operæ pretium fore existimabant, si in latinum tota illa opportunissimæ rei pertractatio transferretur; ut nempe & exteri legere possent, quod non solis Germanis scriptum esse debuit. Idque eam præsertim ob causam suasere, quod in comperto sit, multa de Gassneri Exorcismis, & admirandis sanationibus a perditis hominibus ad remotiores etiam nationes, false, perversæ, atque calumniose perscripta fuisse: atque vicissim uti illuc male profecta est, ita inepte prorsus in publicis adeo paginis ad nos remeasse calumniam. Omnino igitur decuit latino etiam sermone veritatem edicere, ac explicare, ut omnes rerum, quæ gestæ sunt, cupidi intelligere planissime possent, quid in SS. Nominis

*JESU, adeo nostro sæculo a multis contemti,
honorem a pientissimo Germaniæ Exorcista
geratur.*

*Atque hæc sunt, quæ te monitum volui,
amice lector. Supereſt, ut te rogem, æqua
mente, omnique præjudicio libera ut hæc le-
gas: dein ut ſtyli minus hinc inde terſam lati-
nitatem ignoſcas. Malui enim rem, uti eſt,
clare exponendo minus gramaticus videri,
quam elegantiam affectando, nitida obſcuri-
tate moleſtus lectoribus accidere.*

S. I.

*In quo consistat genuina Gassneri
doctrina.*

Quid adeo jam in omnium ore, at-
que oculis versatur, ac admirandæ
illæ curationes, quæ a P. R. D. Joanne
Josepho Gassnero, Klösterlensi antea Pa-
rocho, nunc Reverendissimi & Celsissimi
Episcopi Ratisbonensis, ac S. R. I. Prin-
cipis & Præpositi Elvacensis Consiliario Ec-
clesiastico, & Sacellano aulico, sanctissimi
Nominis JESU virtute ante tot gravissi-
morum, sapientissimorumque spectatorum
oculos quotidie eveniunt?

Habet nihilominus Vir venerabilis, in
cujus vel fronte ingenuus animi candor,

atque alacritas legitur, suos adversarios. Vel inter ipsos catholicos quosdam rerum suarum haud æquos judices numerat. Illi ipsi adeo, qui sacrum ejus auxilium & implorarunt, & experti sunt, ignorant persæpe, quomodo beneficium erga se ipsos Exorcistam defendere adversus aliorum criminationes aut possint, aut debeant.

Unde istud demum? Inde profecto, ut ego quidem existimo, quod multi (atque illi præsertim, qui spectatores non fuerunt) Gassneri principia atque doctrinam non satis penetrent, atque intellectu percipiant. Quæ res facit, ut pro suo quisque sensu atque indole, tum de insolitis illis eventibus, tum de ipsa Exorcismi methodo diversas sibi effingant ideas. Hi tamquam primi ordinis miracula proclamant: illi neutrarum quasi partium sunt, suumque suspendunt judicium: alii nil nisi fraudes, artesque ludicras suspicantur.

Ego

Ego quidem, qui non semel coram adsti-
ti, cum Vir fidei plenus Energumenos a malo
hospite liberaret, aliosque variis morbis
affectos sanitati redderet, quique Viro zelo-
fissimo sæpius collocutus sum, omnia illius
theoriæ, & totius praxeos fundamenta in-
time perspexisse mihi videor. Rem igitur
æquis rerum æstimatoribus non ingratham
me facturum arbitror, si omnia enucleatius
evolvam: atque inde fiet, ut multorum &
dubia & disceptationes tollantur. Neque
enim pro contumacibus ista scribo, qui
animo jam obfirmati, ingruenti lumini ocu-
los studiose claudunt, quique nec tum ve-
ritati manus darent, si vel angelo inter-
nuncio Deus iis significaret, ipsos in errore
esse versatos. Ejusmodi homines ad ipsam
sanæ rationis vocem, ac demonstrationis
evidentiam obsurdescere solent, in id unice
intentæ, ne obmutescere, aut nihil, quod
jam reponant, habere videantur. Frustra
adversum hos argumentorum pondere agi-
tur. Etiam tum præconceptas tuebuntur
opinio-

opiniones, cum vel ipsi convictos se esse sentiunt, easque sine ingenti pertinacia defendi non posse perbene intelligunt. Si aliter ac omnes alii sentiunt, honori sibi ducunt, quod ipsum tamen apud bonos æquosque rerum æstimatores in maximum eos contemptum adducit. Honesti atque sapientis viri est, edoceri velle, atque errorem & agnoscere & retractare, quam primum detectus is fuerit.

Vir prudens tamdiu duntaxat dubitat, quamdiu dubitare *per rationem* licet. At etiam tum contradicere pertinaciter velle, ubi rei veritatem quotidiana & irrefragabilis experientia, & sexcentorum testium auctoritas confirmat, ideo refragari solum, ut ne convictum te fatearis, id demum insani & perfrictæ frontis hominis est. Hujusmodi certe, quantacunque antea auctoritate valuerint, æstimationem omnem apud sanos omnes deperdere in aperto est. Istorum, ut dixi, edocere, aut in meliorem partem inclinare
ani.

animos neutiquam cogito. Eorum enim morbus manum medicam ne admittit quidem. In eorum numerum ejusmodi referendi sunt, de quibus Christus dixit : *Oculos habent, & non vident; aures habent, & non audiunt.* Quin imo ita conceptas semel ideas depereunt, ut post aliquod temporis intervallum fors iterum dubitent, an ea re vera viderint, an audierint, quæ tamen antea suis & oculis & auribus certissime usurparunt.

Optarem fane, ne hoc opusculum sub istorum hominum oculos, aut manus veniat. Nihil enim emolumenti ex eo capient: fors plus damni; cum agnitæ veritati resistere nihilominus pergent. Iis proinde, quæ scripsi, scripta sint, qui edoceri de re cupiunt, & saltem argumentorum soliditate convinci se patiuntur. Pro his scribo, apud quos Scriptura sacra, Ecclesiæ, atque SS. Patrum auctoritas, & sanctissimorum hominum praxis aliquid valent. Pro iis scribo, qui Viro honestissimo, ejusque doctri-

doctrinæ, & praxi ideo solum minus favebant hactenus, quia narrationes aut mancas, aut inter se omnino discrepantes audire, ut adeo dubii hæerent; quam in partem se inclinare deberent. In horum gratiam, atque ut veritas elucescat, omnia principia, cui totum venerabilis Exorcistæ systema innititur, ea qua par est fidelitate & referam, & firmabo.

Supposita Exorcistæ:

1) *Dantur ejecti e cælo, & damnati angeli, qui post suum lapsum dæmones, aut mali spiritus vocantur.*

2) *Hi reprobi & rebelles spiritus, jurati sunt Dei atque hominum hostes.*

3) *Hi ipsi invident Deo honorem, eumque pro viribus imminuere, hominibus autem ad imaginem Dei, & finem supernaturalem creatis quando, ubi, & quantumcunque possunt, nocere conantur.*

4) *Etiam*

4) *Etiam finito Redemptionis negotio hi mali spiritus, homines non solum tentare possunt, sed & quam frequentissime actu tentant, ut in peccatum trahantur, gratia Dei excidant, & una cum ipsis visione beatifica æternum priventur.*

5) *Cum reprobi hi spiritus etiam post mortem, resurrectionem, & ascensionem Christi, hominem vel quoad animam, nobiliorem ejus partem tentare, atque ad peccatum allicere possint; possunt a fortiori (quam primum Deus id ipsis permittit) corpora hominum invadere, eisque varias molestias, morbosque inferre.*

Atque hæc sunt, quibus tota Gassneri & theoria & praxis innititur. An non sunt ejusmodi, ut tamquam postulata (ut vocamus) aut veritates jam aliunde notæ, minimeque dubiæ recipi possent? Talia esse equidem existimo. Nihilominus ea ipsa principia, in quibus totius rei cardo vertitur,

tum

tum S. Scripturæ testimoniis, tum Ecclesiæ sensu & usu, tum SS. Patrum auctoritate, tum etiam ratione atque experientia ita stabiliam, ut nemo unus, qui quidem partium studio non agitur, de eorum veritate dubitare amplius possit.

Primum illud principium, *dari nempe angelos reprobos, quos diabolos vocamus*, tanti est momenti, ut ejus veritati tota innitatur Religio revelata. Si enim nulli dantur angeli aut spiritus mali, qui e coelo in infernum fuere præcipitati, prælium illud, quod S. Michael cum dracone & angelis ejus habuit, fabula foret.

Si istud fabulosum est: tum enim vero & ea conficta sint, necesse est, quæ divini libri de primorum hominum tentatione, eorumque lapsu narrant. Nam si nullus exstitit dæmon, quæ potuit Adamus, atque Eva ab infernali serpente ad peccatum allici, atque pertrahi? Igitur & illa de hære-

hæreditario peccato, quod originale dicimus, historia inanibus foret commentis adnumeranda, si nullus daretur malus genius,

Quodsi istud commune peccatum figmentum est, tum, quidquid de humani generis Servatore, quidquid de toto redemptionis negotio hucusque aut scriptum aut dictum fuit, nihil aliud quam fabularum, & mendaciorum catena foret. Baptismus ipse, quo originalis illa labes ablui deberet, inter inanes & ludicras ceremonias foret numerandus.

Apostoli, & ipse Christus, qui toties de originali peccato, de ejus indole, atque effectibus, deque malitia, & astutia dæmonis tentatoris differebant, aut decepti, aut deceptores essent. Ipse Codex facer fere nihil nisi seriem fabularum contineret. Igitur totius christianæ Religionis fundamentum subrueret auctor ille *animadversionum*, qui contra Gassnerum

non minus inepte, quam calumniose scripsit, si negaret (uti velle videtur) dæmones aut malos spiritus existere. Atque ex his patet, tam certam esse primam propositionem, quam certum est, veram esse Religionem christianam.

Secunda, tertiaque propositio ex prima aperte consequuntur. Cum enim Lucifer cum suis affeclis e regno Dei dejectus sit, nullamque veniæ spem unquam habeat, aut habere possit, juratus & perpetuus est, & erit Altissimi hostis. Honorem atque gloriam omnem illi summopere invidet: creaturas, quibus servire Deo adhuc integrum est, ab eo abstrahere, ad inobedientiam & rebellionem concitare conatur,

Cum homines a Deo creati sint ad eas in coelo sedes obtinendas, quæ angelis reprobis fuerant destinatæ: augetur exinde eorum invidia, odium, atque furor in humanum genus. Non ferunt, creaturas,
ras,

ras, natura longe se inferiores, æternum felices, sempiternis Dei obtutibus frui. Hinc invidia atque odium, quo homines ad coelum peregrinantes infectantur, summum est, atque ut proprie dicam, diabolicum. Inde est, quod D. Joannes in sua Apocalypsi enuntiavit: *Descendit diabolus ad vos, habens iram magnam.* Isthæc negare Christianorum nemo audebit. Innumeris enim S. Scripturæ testimoniis apertissime refragatur.

Propositio quarta non minus certa est, ac tres priores. Aut quid sæpius commemorant sacræ Literæ, quam tentationes, atque molestias, quas homini dæmon infert, ut in scelus animam pertrahat? Si nulla in nostram phantasiâ, si nulla in animorum affectiones vis dæmoni esset, si proin consummato redemptionis negotio, nec homini morale damnum afferre, nec in lapsum impellere quemquam posset: numquid ridiculæ forent omnes illæ exhortationes, quas Apostoli, Christo jam dudum

in coelos assumpto, credentibus, imo jam sacro baptismatis lavacro mundatis identidem ingerebant? Si dæmonem morte sua ita religasset divinus Servator, ut adversus hominum animos jam nihil possit, ut quid D. Petrus omnibus solemne illud tam sollicite inculcat: *Fratres sobrii esote, & vigilate; quoniam adversarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret.* 1. Petr. 5. ut quid Paulus adeo urget Christianos (*ad Ephes. 6. v. 10.*) *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli?* Nonne differte monet: *Quoniam non est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem, sed adversus principes & potestates, adversus mundi retores tenebrarum harum?* Quo verborum pondere repetit hæc eadem monita? *Propterea, inquit, accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo. State ergo succincti lumbos vestros in veritate, & induti lorica[m] justitiæ, in omnibus sumentes scu-*
tum

tum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere, & galeam salutis assumite, & gladium spiritus. Cur monet Christianos ad Ephes. c. 4. v. 27. *Nolite locum dare diabolo: aut si forte locum dedissent, ab eo se hoste quam primum liberent? Resipiscant, inquit, a diaboli laqueis, a quo capivi tenentur ad ipsius voluntatem. 2. ad Tim. 2. v. 26. Aut cur denique S. Jacobus ad omnes Christianos scribit: Subditi ergo estote Deo: resistite autem diabolo, & fugiet a vobis? Jac. 4. v. 7. Hæc atque his plura scripsere Apostoli, postquam completum pridem fuerat totum illud redemptionis opus. Ante Christi enim mortem, ante resurrectionem aut gloriosam ejus in coelos assumptionem, nihil omnino ab iis fuerat litteris consignatum. Paulus vero ne quidem ad apostoli munus vocatus eo tempore erat.*

Si jam post humani generis redemptionem adeo inferorum vires essent coarctatæ, ut tentare hominum animas jam non

possent; quid aliud ista forent Apostolorum monita, quam vana quædam & inanis declamatio, falsissimis innixa suppositis, aut principiis? Numquid universali errore infecta fuisset universa Ecclesia? Aut nunquid Ecclesiæ Pastores atque Doctores, omnibus retro sæculis, dæmonem tamquam infensissimum & periculosissimum animarum hostem, & verbis, & calamis depinxere? numquid Ecclesia a prima sua origine tres præcipuos semper hostes numeravit, *mundum* scilicet, *carnem*, atque *diabolum*? (*)

Fateor quidem, vinctum a Christo satanam a S. Joanne dici. At secundum Patrum interpretationem id de Luzifero potissimum intelligendum est, de quo Christus ipse ait: *Nunc Princeps hujus mundi ejicietur foras*. Hic religatus catenis est, neque, ut Joannes testatur, his vinculis exsolvetur,

(*) Vid. Corn. a Lap. in cap. 20. Apoc. v. 2.

tur, donec ultima advenerint mundi tempora: atque etiam illud tempus breve erit.

Dein & totius inferni potestas ea etiam ratione est debilitata, ut Christianæ religionis propagationi jam non possit tanta, quanta ab initio, impedimenta objicere. Quem dæmon apud omnes gentes invexerat Atheismum, & Polytheismum, mirum, quantum fuerint post Christi mortem collapsi. Ita S. Augustinus rem istam (ferm. 197. de temp.) intelligit.

Denique eo etiam labefactata est per Servatoris mortem inferorum potentia, quod homines jam clarioribus gaudeant illustrationibus ac facilia & efficaciora ad manum habeant salutis remedia. Quinquennis puer vincendo toti inferno par est, si scuto fidei, ac spiritus gladio eum impugnet, atque recedere in Nomine JESU forti animo jubeat.

Possumus igitur malos genios tum *validos* dicere, tum *debiles*, & vel maxime debiles. Validos quidem, astutos, ac veteratorios, quod nativas illis dotes Deus non ademerit: debiles autem, & post redemptionem omnino imbecilles, quod ab homine, si modo serio voluerit, tam facile possint devinci, ac in fugam agi.

Quæret fortasse aliquis, quid ergo, si, postquam nos Christus redemit, adeo tamen tentare nos dæmon possit, quid ita redimi profuerit? Hanc quæstionem vix non blasphemam esse, nec nisi ignorantia excusari posse, censeo. Cum suo nos sanguine, atque morte, a *sempiterna* inferorum captivitate liberavit Dei Filius, cum jus ad hæreditatem cælestem, quod adquirere nostris viribus numquam potuissimus, denuo nobis recuperavit: sic redimi nil profuit? Cum rectum ad cælestem patriam iter & designavit, & complanavit ipse, tantaque dedit salutis adjumenta, Baptismum

tissimum quidem ad abluendas hæreditarias fordes, Confirmationem ad vires animæ roborandas, Eucharistiam tanquam animæ nostræ nutrimentum, ad peccatorum remissionem Pœnitentiam, extremam Unctionem ad duplex ægrorum, morientiumque solamen &c. instituit, his omnibus nullam a nobis gratitudinem mereatur Redemptor? Ubi meritorum suorum intuitu tot *prævenientes, excitantes, illustrantes, confirman-*tes, & *permoventes* gratiæ nobis conferuntur, nosque per ejus gratiam carnis, mundi, & diaboli insidias evitare ac vincere valemus, dummodo serio velimus: quis nisi ingratiſſimus quærere præſumat, quidnam Redemptori debeamus?

Optarent nempe pigri ignavique homines, ut a Christo in coelos transferrentur, quin suas vires jungere neceſſum foret: absque certamine, absque ulla affectionum animi impugnatione coronari mallent. At noluit, nec potuit hac nos conditione redime-

re Dei Filius : hac enim ratione ignaviæ ,
 atque omni scelerum generi viam & quidem
 quam latissimam aperuisset. Vult nempe ,
 ut & redempti adversus tres illos hostes
 fortiter pugnent. Quam parum ergo morte
 sua a *carnis tentationibus*, a *fomite concupi-*
scientiæ, a *mundi insidiis*, a *naturalibus mor-*
bis, *naturalique morte*, & reliquis hujus
vitæ miseriis nos liberavit, tam parum a
 dæmonis tentatione exemit. Tentatio-
 nes sunt occasio pugnæ : pugnando vinci-
 mus : victores coronamur; sicque, ut Apo-
 stolus 1. ad Cor. 10. inquit, *Deus facit cum*
tentatione proventum. Idem Paulus molestis
 satanæ tentationibus sese expedire non po-
 terat; sed Deus robur dedit, ne succum-
 beret (*).

Ea

(*) *Datus est mihi stimulus carnis meæ angelus*
satanae, qui me colaphizet, propter quod ter Domi-
 num rogavi, ut discederet a me: & dixit mihi, suf-
 ficit tibi gratia mea. Nam virtus in infirmitate
 perficitur. 2. Cor. 12. v. 8. 9. 10.

Ea igitur doctrina, quæ dæmonem ita post mortem Christi ligatum esse docet, ut hominum animas tentare, ad vitia pelli- cere haud amplius possit, aperte veræ re- pugnat fidei, totamque Christianorum Ethi- cam atque ascesim funditus evertit.

Supervacaneum fortasse cuiquam vi- deri posset, quod hanc asserti partem, utpo- te alias satis manifestam, tot argumentis comprobaverim. At non absque causa id a me factum est; datur enim certum quod- dam hominum genus, qui, cum argu- menti cujusdam vim effugere posse despe- rant, certissima adeo, manifestaue fidei dogmata inficiari postmodum non veren- tur. Stabilienda igitur erat hæc proposi- tio, ut qui essent homines isti, qui talia negant, primo statim obtutu adpareret.

Quodsi ista est admittenda pro- positio: haud difficile erit quintam demon- strare. Namque si dæmon consummato li- cet

cet redemptionis negotio, hominum animos potest laceffere, molestias, & moralia inferre vulnera &c., cur nihil omnino in eorundem corpora possit? Majores fortasse prærogativas corpori hominis dedit Servator, quam animæ? At nonne hæc præcipua erat redemptionis causa? eam nihilominus dæmonum tentationibus, & insultibus, atque adeo morti morali, si homo non resistat, obnoxiam esse permisit. Verine speciem vel modicam jam habet, dæmonum in corpora nostra potestatem a Christo penitus esse sublatam?

Quod vero fatanas, tum ubi naturæ, tum ubi Moyſis lex obtinuit, multum in corporibus, atque adverſum corpora hominum potuerit, Jobus nobis exemplo eſt. Simul ac diabolo per Deum licuit naturales vires ſuas in pientiffimum illum principem expromere: miro plane atque horrendo furore, tum per ſe ipſe, tum per alios in illum deſæviit. Primo quidem homines
incita-

incitavit, qui pecora raperent: dein aera in nubila contraxit, unde emissum fulmen oves una cum pastoribus consumsit. Tum horrendum excitavit turbinem, qui ædium, ubi Jobi convivabantur proles, muros concussit, domesticosque omnes sub ruinis sepelivit. Hæc omnia dæmon fecit.

Sed hæc intulisse mala nondum contentus, impetrata vixdum a Deo venia, ipsam Jobi personam adgreditur, eumque tanta morborum illuvie divexat, ut nulla corporis pars absque vulnere fuerit: *Egressus igitur satan a facie Domini, percussit Job ulcere pessimo, a planta pedis usque ad verticem ejus. Job. 2. Nunc autem (sic Jobus ipse conqueritur c. 16.) oppressit me dolor meus, & in nihilum redacti sunt omnes artus mei. — Collegit furorem suum in me, & comminans mihi, infremuit contra me dentibus suis: hostis meus (diabolus) terribilibus oculis me intuitus est. — Tenuit cervicem meam, confregit me, & posuit me sibi quasi*
in

in signum. Circumdedit me lanceis suis, convulneravit lumbos meos, non pepercit, & effudit in terra viscera mea. Concidit me vulnere super vulnus, irruit in me quasi gigas. Atque hæc omnia, uti Scriptura testatur, non Deus, sed satanas effecit, simul ac naturales ejus vires jam non coercuit Deus. Quod non & vitam misero eripuerit, id non dæmonis aut imbecillitati, aut affectui, sed Dei solius providentiæ adscribere debuit Jobus; utpote a quo fatan prohibebatur, ne vim suam eo usque exfereret.

Ad miracula hac in re confugere, id enimvero turpissimum, atque probrosissimum est Philosopho. Vel antiquior Philosophia hoc asylum, asylum ignorantiae nuncupabat. Et nostris temporibus eo tandem res deducta sit, ut ad innumera miracula absque ulla ratione confugiamus? Si dicimus, reprobos angelos primævas naturæ dotes, nativas suas scientias, intellectus perspicaciam, viresque reliquas non
ami-

amisisse, si Deum in hac Jobi afflictione majorem, quam pro more assolet, dæmoni libertatem permisisse dicimus, omnia planissime explicari possunt, quin vel ad umbram miraculi confugere necessum sit. Pro arbitrio multiplicare miracula, num hoc Philosophi est? Quid hoc prodigii esse dicam, quod viri, qui alias manifestissima inficiari miracula solent, nunc repente ea, & quidem innumera fingant, ubi illorum nec vestigium adparet? Malunt nempe isti sexcenta admittere miracula, quam dæmoni potestatis quidquam in res corporeas tribuere. Istud autem quid aliud est, quam ideo solum nescio quæ absurda confingere, ne fateri cogaris, te antea errasse. Quam novum hoc atque inauditum Philosophiæ genus!

At vero, concipi animo prorsus non potest, qui possit spiritus in materiam, in res corporeas agere. Ita est, ipse non capio. Sed an id omne *impossibile* esse dicemus,

cemus, *quod capi non potest?* si hoc est, tum profecto dicendum erit, animam nostram suum corpus, ejusque membra movere nulla ratione posse. Spiritus est illa, & tamen in corpus agit: ad ipsius imperium aperitur, vertitur, aut clauditur oculus: os, labia, lingua, manus, digiti, pedes nunc hos, nunc illos, eosque contrarios ad voluntatem animæ recipiunt motus. Hoc ita fieri in dies, in horas, in momenta experimur: intima hoc testatur cujusvis conscientia. Omnium hominum inditus a natura sensus in id convenit, ab anima eos motus omnes cieri. Et numquid omnes illico motus in corpore cessant, quamprimum anima ab eo separatur? Qua vero ratione hæc (quæ secundum se non minus substantia spiritualis est, ac angelus) res materiales e. g. nervos, musculos, fibras, succos, humores ad motum determinare possit, istud profecto & ego lubens ignoravero, nec Philosophorum unus, ut opinor, explicavit, aut explicabit unquam.

At

At num propterea hæc re vera fieri negabimus ?

Hujus rei explicationem iis adnumero, quæ impossibilia dicimus; cum enim de ipso spiritu non nisi metaphysicam ideam habeamus, quî demum *modum* illum animo concipiemus, quo spiritus operantur ? Diversissima nempe sunt: rem *fieri*, & *quomodo* ea fiat. Spiritum in materiam influere, atque illam movere, eumque vicissim a materia ad varias perceptiones determinari posse, certum omnino ac extra controversiam est. Ipsa, quam circumferimus, anima hujus veritatis exemplum præbet quam manifestissimum.

Patet ergo, essentiæ aut naturæ spiritus nequaquam repugnare, quod movere materiam, seu corpora possit. Secus enim omnino sequeretur, animam nostram spiritum non esse: quod tamen fidei aperte repugnat;

pugnat; nihilque aliud foret, quam materialismum & inducere, & propugnare.

Ceterum, quamprimum quis mihi declaraverit, qua ratione anima nostra musculos, nervos, fibras, humores &c. moveat, aut quomodo a rebus materialibus e. g. ab igne, frigore, odoriferisve particulis ita possit determinari, ut caloris, frigoris, saporis, aut odoris sensum percipiat: tum vero & aliorum spirituum agendi rationem me explicaturum polliceor.

Etiam si vero anima ad id jam sit a creatore destinata, ut aliquo tempore corpori sit unita, id hercle non facit, ut spiritus esse cesset. Etiam ut unita corpori ens perfecte spirituale esse pergit.

Quod igitur captu omnium difficillimum est, admitti jam debet; nempe spiritum in rem corpoream influere, atque in ea diversissimos motus excitare posse. Quod

si de uno spiritu aliquando certum est,
omnis difficultas simul evanescit.

Tum experientia quotidiana, tum ipsi
divini libri hujus rei veritatem confirmant.
Exstiterere Christi temporibus obsessi, seu a
malis spiritibus vexati homines. Exstiterere
tales post mortem, ejusque in coelos ascen-
sum. Quantos, quamque horrendos motus
dæmones in horum ciebant corporibus?
Ut divexabant juvenem, quem parens ad
Christum adduxerat? Narrat rem Matthæus
c. 17. v. 14. 15. Marcus c. 9. v. 17. Lucas
c. 9. v. 38. Sensus, rationemque penitus
conturbabant: humi postratum foedum in
modum distendebant. In aquam modo,
modo in ignem egere præcipitem. Freme-
bat miser, spumabat, volutabatur. Ita de-
nique exagitabant, affligebantque hominem,
ut jam jam exspirasse a circumstantibus cre-
deretur. Audiamus ipsum patrem rem
apud S. Marcum c. 9. narrantem. *Adtuli*
filium meum ad te, dicebat, habentem spiri-
tum

tum malum, qui ubicunque eum deprehenderit, allidit illum, & spumat, & stridet dentibus. Spiritus conturbavit illum, & elisus in terram volutabatur spumans. v. 19. Et exclamans & multum discerpens eum, exiit ab eo, & factus est sicut mortuus, ita ut multi dicerent, quia mortuus est. v. 25.

An hoc non est vere aliquid in corpora agere? Vel an post Redemptoris mortem in obsessis ejusmodi haud agebant amplius dæmones? Imo vero eadem. In Apostolorum act. c. 19. reperimus, a Paulo, qui primum post Christi in coelos ascensum Apostolis adnumeratus est, obsessos fuisse liberatos. *Virtutes non quaslibet* (narrat sacer historicus) *faciebat Deus per manus Pauli, ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore ejus sudaria, & semicinctia, & spiritus nequam egrediebantur.*

Æmulaturi hoc exemplum Exorcistæ Judæi, & præsertim filii summi sacerdotis
Scevaë

Scevræ (ut in eodem capite narratur)
tentabant & ipsi dæmones in Nomine JE-
SU expellere. At cum non essent ad id
muneris rite vocati, ab eo, quod in ob-
fessorum corporibus reapse existerat, *dæ-*
monio pessimo invasi, vulneratique detra-
ctis & dilaceratis adeo vestibis in fugam
agebantur. Quid demum est vere agere,
si hoc non est ?

Rei fama Ephesus tota personabat.
Hoc autem notum factum est, addit S. Scri-
ptura: omnibus Judæis atque Gentilibus, qui
habitabant Ephesi, & cecidit timor super om-
nes illos, & magnificabatur Nomen Domini
JESU. Etsi absolutum tum jam fuerit
totum redemptionis opus: nulli tamen aut
Judæorum, aut Gentilium, nec Paulo,
nec ulli Christiano in mentem venit, hæc
& similia aut *Symphaticæ*, aut *Phantasicæ*,
aut alteri cuidam *naturæ arcana* adscri-
bere. Omnes Christo, ejusque sanctis-
simo Nomini honorem omnem tribuebant.

Si ea in medium afferre animus mihi foret, quæ in historia ecclesiastica, & vitis Sanctorum hac de re nullo non sæculo commemorantur, infinitus forem. Quot quæso Viri sanctitate conspicui fuisse, qui homines malis spiritibus agitados, quot, qui alios ab infestationibus, a morbis, aliisque molestiis & præstigiis in Nomine JESU liberarunt? Numquid ipsa Ecclesia id ipsum tum in Breviario Romano, tum etiam in processibus Canonizationis quam frequentissime illis laudi tribuit?

Si nulli jam darentur obsessi, aut infestati a dæmone, ut quid Servator Ecclesiæ suæ potestatem dæmones expellendi reliquit? ut quid eam ipsam potestatem hodiedum adhuc Ecclesia, & quidem solemni adeo ritu, confert? Cur aquæ, oleo, herbis, palmis, campanis, aliisque rebus benedicit? Nonne ad eas insidias pellendas, quæ is tum hominum tum pecorum corpora infestantur, aut infestari possent? Ipse orationum tenor, quas Ecclesia super ejusmodi

modi objecta fundere solet, id aperte prodit. Cur maleficia inter matrimonii impedimenta numerat, cur exorcismis illa remove conatur? An non ridicule nobiscum ageret Ecclesia, atque ludum faceret, si præstigias & maleficia rebus aut impossibilibus, aut fictis adnumeraret? Verum cui tam aperta Scripturæ testimonia non sufficiunt, ut veritati huic subscribat, is etiam auctoritate Ecclesiæ non movebitur, eamque pede temerario conculcabit.

Non equidem negavero, & deceptores, aut deceptos phantasia aut timore pannico exstitisse, qui sibi præstigias, nescio quas, fingeant. An autem Philosophi est, a particulari ad universale argumentum deducere? An non ineptissime concluderet ille, qui e. g. ita argumentaretur: Unus & alter sibi falso persuadebat, se feбри hectica laborare, ergo nulla omnino datur febris hectica. Quam ridicula conclusio! Igitur non absque ratione monui,

cum iis mihi duntaxat rem esse, qui ratione ducuntur, & apud quos auctoritas Scripturæ, Ecclesiæ, & sanctissimorum Virorum adhuc in pretio est, quique convinci se patiuntur. Qui vim suam in calumniis ponunt, contemptu potius, quam argumentorum pondere vincuntur.

Mihi id sufficit demonstrasse, quod Pl. R. D. Gassneri principia, quibus tota ejus agendi ratio innititur, sanæ rationi, Evangelio, Ecclesiæ spiritui ac sensui, & praxi sanctissimorum hominum omnino sint conformia. Videamus modo, quomodo dæmonum infestationes detegere, easque depellere soleat?

§. II.

Media, quibus Exorcista ad detegendos & depellendos morbos utitur, pariter ab Evangelio & sanctissimorum virorum praxi adprobatur.

Falluntur, qui Gassnerum pro viro nimium credulo habent, eumque sine
præ-

prævio examine obvium quodvis morbi genus dæmonum infestationibus adscribere existimant. Semper enim morbi originem præmisso *Exorcismo probativo* investigat: atque eodem prorsus utitur Exorcismi genere, quod celeberrimis quibusque Exorcistis commune esse solet (*).

Primo quidem in virtute sanctissimi Nominis *JESU* jubet, ut morbus, si præternaturalis fit, aut hujus aliquid permixtum habeat, illico se manifestet. Porro imperat malo genio, ut se prodat, siquidem ipse mali author sit. Si repetito sæpius præcepto nulla consequantur signa, concludit, naturali causæ morbum esse adscribendum: quin imo, cum diuturnam adeo experientiam habeat Vir exercitissimus,

C 5

mus,

(*) Editione nona de regulis pro Exorcista sic docet Dicilia pag. 405. *Potestas ejiciendi dæmones, quæ facta est Exorcistis, non sita est in longis precibus, & prolixis Exorcismis. — Sed hoc unum requirit, ut imperetur dæmoni in Nomine JESU Christi. Eodem exorcismo usus est Paulus Act. 16. v. 18.*

mus, primo statim obtutu plerumque determinare potest, an morbus naturalis, aut præternaturalis, an ex utroque compositus sit. Quodsi factò *in Nomine JESU* imperio consueta symptomata adpareant, atque æger tam male, ac alias, se habere sentiat, tum vero statuit, eum morbum dæmonis infestatione excitari. Quis prudens hanc conclusionem improbabit?

Res accidit me præsentē, quæ celeberrimo expertissimoque Exorcistæ occasionem præbuit, methodum suam opportune & explicandi & defendendi. Fæmina erat, eaque honestissima, convulsionibus admodum obnoxia, quæque ante annum feбри illa, quam putridam vocarunt, gravissime decubuerat. Hanc Exorcismo probativo eo deduxit, ut arteriarum pulsus initio non solum mutarentur & perturbarentur, sed & denique ne sentiri quidem amplius a perterritantibus possent. Ad ipsius imperium
(ut

(ut omnes convincerentur, morbum a malo genio ortum trahere) cessabat anhelitus, facies pallecebat, nasus aucuebatur, oculi frangebantur, tota oblongabatur & concidebat facies, ipse sudor mortualis in fronte & genis erumpebat, totum denique obrigescebat corpus. Jurasses, mortuam te videre. Et sane spectatores omnes, iique & nobilissimi, & copiosissimi exanime cadaver se videre territi existimabant.

Inter eos Medicus protestanticæ Religionis forte aderat, qui ultro & publice profitebatur, nullum esse in toto orbe Archiatrum, qui infirmam eo usque redactam medicamentorum quantacunque vi aut arte sanitati restituere valeret. At Gassnerus bene gnarus, hæc omnia dæmonis artibus effici, aliud fecit nihil, quam ut diceret: *Surge in Nomine JESU.* Et ecce! surgit illa cunctis stupentibus, sana, & incolumis, ne minimo quidem morbi vestigio relicto: pulsus arteriæ iterum sequere-

quebantur quam ordinatissimi: color vultui, & vigor membris rediit, totaque facies pristinam illico formam induit.

Eventus hic (ejusmodi hucusque in confesso virorum & gravissimorum, & illustrissimorum contingere in aliis personis multoties) notior est, quam ut a quopiam absque impudentia negari possit. Opportunam occasionem hic nactus est Exorcista suum exponendi & confirmandi systema. Patrare miracula, inquiebat Vir modestissimus, meum non est. Exorcismos, ut omnes norunt, in Nomine JESU facio. Quatruplicis duntaxat generis Entia sunt, quæ ratione & intellectu pollent, quæ, quid ego jubeam, percipere & intelligere possunt, *Deus nempe, angeli boni, homo, dæmones.* Deo me imperare, quis somniabit? nonne potius in Nomine ipsius præcipio? Neque angelis bonis imperare possum. Adhæc solent isti secundum communem agendi ordinem non molestias homini

mini

mini faceffere, fed contra illas tueri potius. Mulier ipfa utique non fe ipfam ad mandatum meum ægrotam finxerit, ut mihi, aut adftantibus, fuis funtibus, quos impendere itineri, atque commorationi fuæ debuit, ludos jocosque faceret? Nonne artificiofiffima effet atque dexterrima ejusmodi fæmina, fi pro arbitrio talia tantaque efficere poffet? Effet profecto, cur Principum Regumque aulæ ejusmodi perfonam fibi certatim expeterent, quæ momento temporis tam violenta fymptomata, tam violentos, diverfosque humorum, fanguinis, nervorum, & mufculorum motus, tantamque pulfum in arteriis mutationem excitare, & illico (ut ut fenfu deftituta) iterum priftinam fingulis quietem reddere poffet. Quid fi etiam unico voluntatis imperio poffet efficere, ut perturbatis arteriarum pulfibus, convulfiones nunc in capite folum, dein *folum* in oculis, jam folum in brachio finiftro, jam in *folo* dextro, modo tantum in uno digitorum, modo in

corpore toto desæviant: si efficere posset, ut repente febris putrida cum bustulis, atque una cum mortuali membrorum stupore, & sudore ingruat: si dein puncto temporis hæc malorum agmina ita ipsa depelleret, ac si numquam se male habuisset; an haberet ejusmodi persona, cur fraudibus rem ageret? Ditescere hercle hac sua dexteritate honestissime posset, & aulas in admirationem raperet.

At vero vidistis hæc omnia vestris oculis, & in variis personis hæc eadem vidistis: a longe ergo verosimile haud est, ægrotos ipsos ad Exorcistæ voluntatem ejusmodi morbos, morborumque vicissitudines simulare. Atque eo minus fraus hic locum habet; eo quod ad imperium *latino* sermone prolatum: *surge in Nomine JESU*, aut: *in Nomine JESU cesset ista agitatio*, paroxismus repente omnis cesserit, & quæ mortuæ similis, sibi impos, sensibus omnibus destituta jacebat, confestim sana surrexerit.

Quare

Quare cum neque *Deus*, nec *angeli boni*, nec homo *ægrotus* voci meæ obtemperaverit (ita rem persequēbatur Exorcista) alia rationis compos creatura mihi obtemperaverit, necesse est. Talis vero nulla alia superest, nisi ii spiritus, quos dæmones dicimus, qui uti animabus hominum assidue insidiantur, ita & corpora pariter infestare, ac variis laceffere molestiis pro viribus conantur? aut quis demum alius præceptum meum audiit, & exsecutus est?

Hæc erat prudentissimi sacerdotis argumentatio, quam præsentibus non uno illo acatholico medico, sed aliis summæ & dignitatis & perspicaciæ viris palam formayerat. Nemo unus ex omnibus fuit, qui quidpiam haberet, quod opponeret. Atque ille, quem dixi, medicus eo erat animi candore atque æquitate, ut ultro ediceret, suo se testaturum chyrograho, eos, quos toties vidisset, eventus, omnes *visibilis na-*

turæ vires quam longissime superare. Enimvero superant.

Atque si etiam Gassnero naturale quoddam arcanum tribueremus, cujus ope diversi sexus, ætatis, indolis, temperamenti, diversissimarum nationum homines sanare, atque eis usum *oculorum*, *aurium*, *linguæ*, *membrorum* ante stupidorum &c. tam cito reddere, omnemque dolorem in ictu oculi depellere posset; nonne stultissimus mortalium foret, si dies molestissimos, noctesque insomnes ducere malit, quam vitam & quietam & commodam transigere? Arcano suo naturali & opes, & dignitates, & æstimationem omnium comparare sibi facillime posset, quin illi vitio id verteretur. Certe pro arcanis naturæ detectis cuilibet acceptare pecunias, aut mercedem licet. Cur ergo fucum faciat? Nunc vero pauperibus & infimæ fortis hominibus æque, ac nobilibus & divitibus, diu noctuque se impendit, absque
ulla

ulla aut commodi, aut lucri spe: hocque tanta animi alacritate facit, ut viri patientiam omnes, quotquot diu noctuque exorcizantem viderunt, mirari fatis non possint. De hypocrisi autem ne quidem ullus adversariorum eum hucusque suspectum habuit; quisquis virum novit, ejusque consuetudine diutius non nihil usus est, eum ab hoc scelere quam remotissimum esse facile profitebitur. Candor, sinceritas, affabilitas, constans animi hilaritas, insatiabile proximum juvandi studium, ardens cultum SS. Nominis JESU propagandi desiderium, characteristics esse Viri zelosissimi virtutes vel hostes ipsius non inficiabuntur.

Ceterum hypocrita si foret, possetne Deus permittere, ut ille *toties*, & *tamdiu*, & tam *solemniter* fraudes suas, JESU Christi Nomine contegere, & prosequi posset? An non pridem debuisset Deus impostori,

D

qui

qui sanctissimo suo Nomine tamquam sigillo veritatis tam enormiter abuteretur, larvam detrahere? Secus, an non JESUS ipse, fraudibus re ipsa subscriberet, seque earum participem faceret?

In Nomine JESU jubet hic Sacerdos, ut dæmon, si qua vi in præsentis hominis corpus influat, se signo manifesto prodat, idque ipsum efficiat, quod alias efficere consueverat. Et ille millies milliesque ad imperium Exorcistæ in diversissimis personis se prodidit, & quidem manifestissime, ad stuporem omnium etiam gravissimorum, & innumerorum spectatorum. Per virtutem ejusdem Nominis JESU jubet deinde Exorcista, ut excitati a malo genio motus, omnesque infestationes illico cessent. Et cessant porpemodum in nictu oculi. Et JESUS Dei Filius permittere possit, ut toties suo Nomine abutatur Exorcista, ad fraudes suas & deceptiones

con-

continuandas & obtegendas? Nonne Christus ipse sic falsitati suum & sigillum & nomen adponeret? Hocne fieri ullo pacto posse dicemus?

Ut firmior tum in spectantium, tum præcipue in ægrotantium animis excitetur fides, planeque omnibus manifestum fiat, morbi originem minime naturalem esse; idem præceptum probativum sæpius adhibet Exorcista: & iidem plane consequuntur eventus. Denique infestatum edocet, quod ipse jam possit virtute SS. Nominis JESU a dæmonis assultibus se liberare, Nec ullum dimittit, quin re ipsa simili præcepto ipsemet malum a se depulerit. Quod si tardius res ista a non nullis agitur, inde solum est, quod multis ea fidei ac voluntatis vivacitas deficiat. Quicunque enim, ut decet, animi satis habent & fidei, vel sola cogitatione (*cedat in Nomine JESU malum omne*) morbi vim totam momento temporis a se amandant. Illi, qui rem bene edocti, contrario statim

præcepto obsistunt, ita malum a se arcent, nullo pacto redeat, utcunque redire Exorcista iusserit. Id quod argumento est, Satanæ in illos tantum vim aliquam competere, qui se illi serio non opponunt, aut averti se hostis artibus patiuntur. Atque hæc a me dicta, sexcentorum quotidie hominum ante oculos versantur.

Ea quidem morbos corporisque infirmitates depellendi ratio multis hodie dum non exigui ingenii, atque probitatis viris nova videtur atque inaudita. At ego novum potius & inauditum istud adfirmo, quod hodie dum hæc SS. Nominis JESU virtus in controversiam adducatur. Omnibus retro sæculis hoc tamquam præsentissimum habebatur contra omnia mala remedium, adversus ea præsertim, quæ præternaturalia censebantur. Infirmitas fidei, aut potius incredulitas, temporibus hisce, pro dolor! nimium philosophicis, medium efficacissimum nobis tamquam inutile depin-

depinxit, multisque regionibus fere penitus eripuit.

Numquid phanaticus, aut simpliculus audiisset ille sacer orator, qui de hisce rebus quidquam ex cathedra ad concionem dixisset? Siquis hanc dæmonum potestatem manifestis & testimoniis comprobasset & exemplis, fidem tamen nemini, nisi simplici forte plebeculæ fecisset. Eo perversitatis rem adduxit falsa illa atque affectata Critica, ut absque autoritatis, & æstimationis suæ detrimento, cordato quantumvis Viro edicere palam jam non liceret, quod tamen multis retro temporibus & factum & indubie semper creditum est.

Oculos tantum, si placet, in medium, atque in primum Christianitatis ævum reflectamus; & reperiemus, sanctissimos quosque viros istius, quod dixi, remedii usum, tamquam medium præsentissimum, & fere universale deprædicasse pa-

lam, & omnibus commendasse. Testimonia, quæ adducam, duplicem veritatem quam planissime demonstrant: primo quidem, dæmonem omnibus temporibus, & corporibus hominum & animis insidias struxisse. Secundo, viros prudentia, scientia, atque sanctitate celeberrimos Nominis JESU invocationem ceu efficacissimum ad dæmonem, ejusque assultus depellendos antidotum agnovisse. Ex innumeris aliqua duntaxat delibabimus.

„ Si conficeris ægitudine (inquit S. Laurentius Justinianus serm. de Circumcis.)
 „ si doloribus fatigaris, si blasphemiae,
 „ seu desperationis agitaris spiritu, si for-
 „ midine concuteris, si dubietate pulsaris,
 „ JESU nomen aut edicito, aut cogita.
 „ In arduis, in periculis, in terroribus,
 „ in via, in solitudine, in fluctibus, ubi-
 „ cunque exstiteris, JESU nomen profer,
 „ non ex ore tantum, sed etiam ex cor-
 „ de. Senties indubitanter amœnitatem
 „ quam-

„ quamdam spiritualement & sapientiam, non
 „ solum in corde, verum etiam in ore,
 „ quoties nomen hoc sanctum fuerit cum
 „ devotione prolatum. Habet enim vir-
 „ tutem sibi adhibitam, quæ affectum læ-
 „ tificat, mentemque pascit, nutrit devo-
 „ tionem, disponit ad pietatem animum
 „ invocantis illud. „

Eundem plane in modum de efficacia
 Nominis JESU S. Bernardus loquitur serm.
 15. in Cant. „ Semper tibi in sinu sit,
 „ semper in manu, quo tui omnes in JE-
 „ SUM & sensus dirigantur, & actus. De-
 „ nique & invitaris (a JESU); pone, in-
 „ quit, me signaculum in corde tuo. — Cui
 „ in periculis palpitanti virtutis nomen non
 „ statim fiduciam præstitit, depulit metum?
 „ Cui in adversis diffidenti, si nomen
 „ adjutorii sonuit, defuit fortitudo? Tri-
 „ statur aliquis? veniat in cor ejus JE-
 „ SUS, & inde saliat in os, & ecce ad

„ exortum nominis lumen, nubilum omne
 „ diffugit, redit ferenum. „

*JESU nomine cæde inimicos; inquit
 S. Climacus, gradu, 20., neque enim in cæ-
 lo, & in terra potentiora arma sunt.*

S. Antonius de Padua, cum ad po-
 pulum diceret, hoc omnibus consilium de-
 dit: *Cum tentaris, dic diabolo: In Nomine
 JESU, qui imperavit ventis, recede a me.*
 Serm. 3. post Epiphan.

Divus Chrysostomus sanctissimi hujus
 nominis invocationem universale esse phar-
 macum existimat. *JESU nomen tum
 inferis, tum morbis, & vitiis terrori est.*
 Hom. de laude Dei.

Idem sanctus Pater, Hom. 8. in cap.
 4. ad Rom., rem apertius explicat. „ Si,
 „ inquit, & in diabolum incantationes
 „ noveris, statim vulnerabitur. Sunt enim
 „ nobis, sunt inquam nobis incantationes
 „ spiri-

„ spirituales , ipsum Nomen Domini nostri
 „ JESU Christi , tum ipsius crucis poten-
 „ tia. Hujusmodi incantatio non solum
 „ draconem a spelunca abigit , atque ita
 „ in ignem conjicit , sed & vulneribus me-
 „ detur. Hoc nomen & dæmonibus ter-
 „ ribile est , & perturbationibus , & ægri-
 „ tudinibus salutare. Hoc igitur ornemur
 „ ipsi , hoc tamquam muro nos munia-
 „ mus. „

Consimilia ad Nemesium scripsit S.
 Gregorius Nazianzenus: „ Vix augustum
 „ illud JESU nomen pronunciavi , cum
 „ statim dæmon non sine stridore longissi-
 „ me se prorupit , Dei immortalis vim &
 „ potentiam clamans. „

Hi erant Ecclesiæ medio primoque
 ævo sensus. Et mihi quidem volumen in-
 tegrum conscribendum foret , si eventus
 omnes atque testimonia hanc in rem affer-
 re vellem. Istud nobis sufficiat , quod pri-

ma jam Ecclesia vix aliud sciverit Exorcismi genus, quam illud, quod in Nomine JESU fiebat. Divus certe Auxentius (ut Surius Tom. I. 14. Febr. testatur) non nisi isthoc uti solitus erat: *Egredere*, semper aiebat, *immunde spiritus ex hac creatura in Nomine Domini nostri JESU Christi, qui incarnatus est ex Spiritu sancto & Maria Virgine.*

S. Theodorus stygium hospitem hoc solum imperio ex femina quadam expulit: *Præcipio tibi, spiritus nequam, in Nomine JESU Christi Filii Dei, ne illam impediās, & infestes.* Ita Surius Tom. II. 22. April., Carol. Stengel. cap. 14. fol. 86. Eodem Exorcismo utebatur S. Gregorius, Agri-
gentinus Episcopus, super puellam, malo genio obsessam, hæc verba prolocutus. *In Nomine Domini Servatoris nostri JESU Christi, ejus mandatis obtemperans, exi dæmon impurissime.* Surius Tom. VI., Carol. Stengel. cap. 14. fol. 87. Ceterum omnis
nostra

nostra (inquit Tertullianus in apol. c. 23.)
in dæmones dominatio & potestas de Nomine
Christi valet.

Hem divi Pauli formulam , cum ob-
 fessam Pythonissam a dæmone liberaret :
Præcipio tibi in Nomine JESU Christi exi-
re ab ea : & exiit eadem hora. Act. 16. v.
 18. Sic & ipse divus Petrus , cum clau-
 dum ex utero matris Hierosolymis sanaret,
 dixit : *In Nomine JESU Christi Nazareni*
surge , & ambula. Et adprehensa ejus manu
dextera allevavit eum , & protinus consolidati
sunt pedes ejus. Act. 3. v. 6. 7. Verbo : in
 Nomine JESU pellebantur ex ædibus dæ-
 mones ; in Nomine JESU cæci videbant,
 audiebant furdi , muti loquebantur , para-
 lytici , febribus , aliisque morbis affecti , sa-
 nitati reddebantur. Testantur id apertissime
 Prudentii , Lactantii , S. Athanasii , S.
 Cypriani , S. Augustini , S. Epiphanii ,
 Origenis , S. Justini , aliorumque scripta.
Per Nomen (inquit S. Justinus Martyr ,
 qui

qui sæculo secundo jam vixit) ipsius Filii Dei, & primogeniti omnis creaturæ dæmonium omne adjuratum vincitur, & in ditionem redigitur. Ejus nominis potentiam dæmones tremunt & formidant. Sur. Tom. II. (*).

Numquid hæc ipsis S. Scripturæ effatis, & Christi promissionibus, & Apostolorum usu fundantur? Aut num frustra sacris literis consignata sunt hæc verba: *In Nomine meo dæmonia ejicient: super ægros manus imponent, & bene habebunt. Quicumque invocaverit Nomen Domini, salvus erit. Dedit illi nomen, quod est super omne nomen,*
ut

(*) Consule hac de re Thyrcum de dæmoniac., Delrio disquisit. mag. L. I. cap. 3., Nicephor. L. VIII. histor. cap. 34., Socrat. L. I cap. 16., Ruffin. L. I. cap. 10. Item Carolum Stengelium Ord. S. Bened. Mon. SS. Udalrici & Afræ August. Vind. Denique Gretserum. NB. doctrina de potestate dæmonum non fundatur præcise in autoritate horum scriptorum; sed in iis testimoniis Patrum, in iis factis, & rationibus, quæ ab ipsis in medium afferuntur.

*ut in Nomine JESU omne genu flectatur
cælestium, terrestrium, & infernorum? Abs-
que caussa inquam & inaniter isthæc a
Spiritu sancto inspirata, dicta, atque pro-
missa sunt?*

Si vero sanctissimi Nominis JESU vir-
tus dæmones ipsos in fugam agit & pro-
scribit: cur eadem non possit infirmitates
ac cruciatus depellere, quos mali illi spi-
ritus in hominum corporibus ciere solent?
Certe dæmonem expellere amplius quid
est, quam excitatum a dæmone morbum
amovere. Siquod igitur est adversus ma-
lum majus phasmacum, idem profecto ad-
versus levius minusque ejusdem generis
malum magis adhuc valebit.

At verone simile est, inquies, dæmo-
nem in tot morbos influere, & toties ho-
minum atque animalium corpora laceffere?
Adeone ubique per terrarum orbem diabo-
los vagari, & grassari? — Hoc ipsum est,
quod

quod mihi quoque fat diu verosimile
haud videbatur. At didici præconcep-
tam opinionem, aliorum argumentorum
pondere convictus deponere. Nempe id
ipsum, quod verosimile haud est, tamen
quam verissimum esse frequentissime ex-
perimur. Antequam electricarum virium,
aut magneticarum effectus omnium oculis
subjicerentur, nulli hominum verisimiles
videbantur. Nunc vero quis prudens eos
effectus, cum centies & millies & facti &
visi sint, vel in dubium vocare præsumit?
Quid ergo de dæmonis in morbos homi-
num influxu dubitamus, ubi Exorcistam ad-
probatis ab Ecclesia, & Evangelio Exor-
cismis, præsentibus gravissimis sapientissi-
misque viris, in diversi ordinis ac sexus
hominibus ejus rei experimentum mil-
lies, atque amplius fecisse videmus?
Effectus manifestissimi sunt. Causa Effecti-
bus his est prorsus proportionata. Eccur
dubitemus, & præsentem lumine ad tene-
bras confugiamus?

Si quis Philosophus decies, aut vigesies eos omnes producit effectus, quos producturum se promiserat, rei, quam docet, veritatem jam non impugnamus. Ut quid ergo, ubi de diabolicis effectibus sermo est, de iis tamen etiamnum dubitatur, quæ ipsis oculis sexcenties sunt usurpata, quæ conspici etiam nunc, atque non raro palpari manibus possunt? An non primum est suspicari, aliud quidpiam sub ista incredulitate, atque negandi pertinacia latere? Fors nimium ista Christianismo, & maxime religioni catholicæ favere aliqui opinantur. Certe istorum hominum loquendi, atque agendi ratio sibi met ipsi conformis non est. Cum enim in aliis rebus sæpe nimium quantum sint creduli, in ejusmodi rebus ad stuporem usque incredulos aut potius pertinaces se exhibent. Indifferentis animi, quem toties deprædicant, indicia hæc sint? partus pertinaciæ si dixero, non multum oberraverō.

ro. Aut quo jure sibi postulant isti, ut sua auctoritas (cum tamen ipsi aut nihil, aut parum, aut vago tantum oculo viderint) plus valeat, quam sexcentorum, gravissimorum, atque oculatissimorum virorum testimonia?

Dæmonem animas nostras sæpius interdiu tentare, atque in id, quod mores, aut fidem concernit, sese identidem immiscere, non admodum miramur, nec ullus est, qui hanc doctrinam, *dæmonem quoad animam tentare nos posse*, noxiam, aut scandalo acatholicis esse, asserat. Eccur hoc? Inde proficisci arbitror, quod a prima juventute de hoc tentationum genere jam edoceamur: hinc si etiam eodem die sæpius animam nostram a malis spiritibus tentari experimur, neutiquam id veluti rem incredibilem, aut pessimæ consecutionis contemplamur.

Si de altero tentationum aut infestationum genere a pueris tam bene, tam frequenter essemus & admoniti, & instru-

eti,

sti, an id non longe facilius crederemus, ac illud primum? En quantis præjudiciis occupemur, cum vel maxime contra præjudicia & loquimur & pugnamus. At vero si potest Satanas animam, nobiliorem hominis partem, si potest dominam adgredi, eique damnum afferre: cur idem in ancillam, in corpus scilicet non possit? De hoc quidem primæ Ecclesiæ Patres ne dubitarunt quidem. Confirmat utrumque primorum adeo temporum experientia. Quin imo S. Hieronymo, S. Chrysostomo, & qui hos præcessit, Origeni hæc erat sententia, epilepsiam, seu caducum morbum non aliunde, quam a malo spiritu ortum trahere, uti testatur Cornelius in c. 17. Matth. v. 15.

Amplius etiam dixit Origenes Lib. III. contra Celsum. „ Possumus ostendere „ (inquit) inenarrabilem numerum „ tam Græcorum, quam Barbarorum, JE- „ SU nostro credentium. In his quidam „ in signum acceptæ per fidem virtutis, „ mirifice sanant ægrotos, invocato tan- „ tum super eos Deo, & JESU nomine.

„ Videmus enim ipsi multos sic liberatos
„ a gravibus malis, alienatione mentis,
„ aliisque innumeris, quibus numquam
„ vel homines, vel dæmones opem tule-
„ runt. „ Ita Origenes ante quindecim
jam sæcula: & quam opportune, atque ap-
posite ad Gassneri systema!

Quid autem aptius ad nostra tollenda
præjudicia, quam illud Lactantii, ubi (cap.
19. n. 7.) inquit. „ Hi spiritus contami-
„ nati ac perditī per omnem terram vagan-
„ tur, & solatium perditionis suæ perden-
„ dis hominibus operantur. Itaque omnia
„ infidiis, fraudibus, dolis, erroribus com-
„ plent. „ Ut doctrina Gassneriana locum
habeat, opus non est, ut vel unicus novus
diabolus in mundum advehatur; illi enim,
qui animas ubiuis locorum tentant, etiam
corporibus vexandis abunde sufficiunt.

S. Augustinus, cujus & virtutem, &
scientiam, & prudentiam singularem non
Catholici modo, sed quotquot sub Chri-
stianorum nomine veniunt, admirantur!
non dubitavit adeo (in Psalm. 130.) dicere,
Do-

Dolores corporum plerumque immitti ab angelis Satanae.

Sic idem Augustinus existimabat, divum Paulum multa a dæmone etiam in corpore passum fuisse; illum certe in secunda ad Corinthios epistola cap. 22. v. 7. locum in eam rem interpretatur. Non equidem negavero, alium esse posse loci istius sensum; attamen ex ea interpretatione intelligimus, quæ Augustinus sensa de dæmonis in corpora hominum influxu foverit (*).

At vero quid isthoc argumento opus est? In notissimo illo libro, quem de civitate Dei scripsit (præsertim Lib. XVIII. cap. 18.) ea affert diabolicarum illusionum, fraudum, atque infestationum exempla, quæ fidem omnem superarent, nisi a tanti nominis, tantæque auctoritatis viro affirmarentur. Quin adeo Lib. XV. cap. 23. asserit, de ejusmodi infestationum certitudine dubitari absque impudentia non posse (**).

E 2

Mere-

(*) Vide Pinedam in cap. 2. Job. v. 7.

(**) Quosdam dæmones, ait, quos Dufios Galli nuncupant, assidue immunditiam (per corpora,

Meretur vel maxime hanc in rem legi
 Cardinalis Bona (*de discretione spirituum*
cap. 19. n. 5. 6. 7.) Monet præter alia, non
 posse nos, quod ad visiones aut adparitio-
 nes adtinet, satis cautos esse; sæpe enim
 dæmonem, secundum Apostoli doctrinam,
 angeli boni formam induere. „ Nec so-
 „ lum, inquit, in angelos lucis transfigu-
 „ rant se, sed & Christi Domini, ac bea-
 „ tæ Virginis, Sanctorumque personam sæ-
 „ pius assumere audent, tanta calliditate
 „ & versutia, ut viros etiam probatæ vir-
 „ tutis non semel in errorem induxerint;
 „ sicut orthodoxi Patres asserunt, & cer-
 „ tissima experientia confirmat. „ Qui
 Deo permittente tanta potest, cur non pos-
 sit corpora hominum divexare?

In eo infestationis genere, de quo
 Augustinus supra commemoravit, ne qui-
 dem potest esse miraculo locus. Ipse enim
 De-

quæ non solum videri, verum etiam tangi pos-
 sunt) & tentare & efficere, plures, talesque asse-
 runt, ut hoc negare impudentiæ videatur.

Deus, qui miracula patrare solus potest, ad scelus tentaret, aut certe illiciti se participem faceret: quod dicere blasphemum foret. Mala, mendacia, fraudes &c. permittere Deus potest, suam ipse jungere operam ad illa non potest. Fraudet tamen illas atque tentationes impedire non tenetur, cum remedia nobis ad manum dederit, queis detegere & superare eas possimus. *Si dæmonibus, quorum est tota voluntas in malum, aliqua potestas daretur faciendi miracula, Deus falsitatis illorum testis exsisteret, quod divinam bonitatem non decet, ait S. Thomas Aquin. q. 6. de potent. Art. 5.*

Si quæras denuo, qua ratione mali spiritus corpus sibi eformet, aut corpora infestent: non erubesco idem hic respondere, quod ipse S. Augustinus ad hanc quæstionem reposuit. Fatetur enim, se hæc nescire. „ Quis explicet, inquit, cum quibus libus corporibus adpareant angeli hominibus, ut non solum cernerentur, verum

„ etiam tangerentur, & rursus non solida
 „ corpulentia, sed spirituali potentia quasdam
 „ visiones, non oculis corporeis, sed spiri-
 „ tualibus, vel mentibus ingerant? — Cum
 „ ista quæeruntur, & ea, sicut potest, quis-
 „ que conjectat, non inutiliter exercentur
 „ ingenia, si adhibeatur disceptatio mode-
 „ rata, & absit error opinantium, se scire,
 „ quæ nesciunt. Enchrid. cap. 59. Mihi
 „ omnino utile est, ut meminerim virium
 „ mearum, fratresque meos admoneam,
 „ ut & ipsi meminerint suarum, ne ultra,
 „ quam tutum est, humana progrediatur
 „ infirmitas. „ L. III. de Trinit. cap. 10.(*)

Fatetur præterea, se non capere, qua
 ratione boni angeli salutare, mali vero spi-
 ritus perversas cogitationes hominibus inge-
 rant, atque ad scelus alliciant. An ideo &
 eas dæmonum infestationes negabimus,
 quibus animas obpugnant? Qui negat, Chri-
 stianus, vel saltem Catholicus esse cessat.

Sed

(*) Conatur tamen L. XVIII. cap. 16. de civi-
 tate Dei, rem, quantum fieri potest, explicare.

Sed ultra etiam progrediar: quamprimum quis mihi explicaverit, quo modo **Satanas**, cum merus sit spiritus, ulcere teterrimo totum Jobi corpus infecerit: quî puerum illum (de quo Matthæus cap. 17. narrat) fuerit adgressus, ut tremere, spumaret, palpitaret, atque sui impos in ignem, in aquam se præcipitem ageret: aut quî feminam illam, quam Christus Luc. 13. filiam Abrahæ vocat, octodecim ipsos annos ita incurvatam effecerit, ut oculos in altum levare non posset; tum enimvero, ac multo quidem manifestius, me explanaturum polliceor, quo pacto dæmon possit humano in corpore epilepsiam, apoplexiam, convulsiones, ac varias membrorum agitationes, tumores, debilitatem atque languorem, capitis, oculorum, aurium, aut dentium dolores, cholicam, morbum hystericum, spasmos, cordis angores, aut palpitationem, respirandi difficultatem, melancholiam, tristitiam, metum, horrorem, insomnia, iram, cibi potusque nauseam, aut immodicam fa-

mem sitimque, & quæ sunt his similia, centena alia malorum genera concitare. (*)

Quod

(*) Hæc omnia & singula vidi meis oculis, licet paucos admodum dies spectator adessem. Ad Exorcismum probativum hæc symptomata manifeste consequebantur: vix autem prolato altero præcepto depulsivo, evanescebant illico. In publicis tabulis Elvaci id genus eventus innumeri sunt adnotati, adeo ut ipsa copia quoddammodo vilescant, vixque pro novis ac insolitis jam repntentur. Si quis vero me rem exaggerare, suspicatur, ei hoc solum suaferim: *Vade, & vide, & lege.* Quid Sympathismus sit, aut quid Magnetismus, profecto non ignoro. Philosophiam, & quidem recentiore non didici solum, sed & tradidi publicus in Cæsareo-regia Academia quadam Professor. At Magnetem in animos adeo, in affectus, & cogitationes hominum influere, id nemo mihi persuadebit unquam. Ægri, Exorcista etiam absente, morbos a se vel *cogitando* depellunt. Quem influxum hic virtus magnetica aliudve arcanum naturæ habere potest? Diversissima in diversissimis hominibus adparebant symptomata, quin vel digito ægros ille tangeret. Eventus vidimus, quibus Principes, Comites, Belliduces, Viri illustres, Consiliarii aulici & intimi, Professores academici, Medici (etiam acatholici) Sacerdotes sæculares & regulares, aliique non infimi ordinis nec mediocris scientiæ viri tamquam aperte præternaturalibus subscribere. Si horum auctoritas, qui tamen sano cerebro, sanisque sensibus ista observarunt, apud adversarios parum valet: num ægre ferre poterunt, si & isti de ipsis eorumque ridicula incredulitate sentiant, quod libet? Notius est pervulgatum adagium, quam ut hic apponi necesse sit.

Quod autem dæmon illorum, quos ex sacra Scriptura adtuli, morborum auctor exstiterit, negari non potest, sine maxima sacrorum Biblicorum injuria. Ultimum de Abrahæ filia ita enarrat S. Lucas c. 13.

„ Ecce mulier, quæ habebat spiritum infir-
 „ mitatis annis decem & octo: & erat incli-
 „ nata, nec omnino poterat fursum respice-
 „ re. Quam cum videret JESUS, vocavit
 „ eam ad se, & ait illi: Mulier, dimissa es
 „ ab infirmitate tua. Et imposuit illi ma-
 „ nus, „ (an etiam hoc Sympathiæ ad-
 „ scribendum est?) „ Et confestim erecta est,
 „ & glorificabat Deum. Respondens au-
 „ tem archisynagogus, indignans, quia sab-
 „ batho curraffet JESUS, dicebat turbæ:
 „ Sex dies sunt, in quibus oportet opera-
 „ ri. In his ergo venite & curamini, &
 „ non in die sabbathi. Respondens autem
 „ ad illum Dominus dixit: Hypocritæ,
 „ unusquisque vestrum sabbatho non solvit
 „ bovem suum, aut asinum a præseprio, &
 „ ducit ad aquare? Hanc autem filiam Abra-

„ hæ, quam alligavit *Satanas* ecce decem
 „ & octo annis, non oportuit solvi a vincu-
 „ lo isto die sabbathi? Et cum hæc diceret,
 „ erubescabant omnes adversarii ejus: &
 „ omnis populus gaudebat in universis, quæ
 „ gloriose fiebant ab eo. „ —

At ex dictis, inquires, omnino consequi,
 omnes fere homines aut circumfessos, a diabo-
 lo aut obsessos esse; paucos enim numerari, qui
 omnino sint a morbis omnibus, & præter-
 naturalibus molestiis immunes. Opportu-
 nius atque expeditius ad istam objectionem
 respondere non possum, quam si & ego in-
 terrogem. Nullus est in orbe terrarum adul-
 tus homo, qui non sæpius secundum ani-
 mam a dæmone tentetur: an ergo omnes
 mortales obsessos esse dicemus? Hoc qui-
 dem nemo prudens facile dixerit; cum aliud
 sit a dæmone reapse *obsideri*, aliud ab eo
tentari. Quam parum ergo isti, quorum
 animæ tentantur, obsessi sunt, tam parum
 & illi erunt, quorum corpora dæmon quasi
 per

per transennam infestat. Mihi quidem videntur mali genii infectis per similes: advolant atque avolant iterum, & si quem pupugere, aut fixerunt aculeum, remanet dolor, licet membro haud amplius infideant, aut ei constanter inhæreant.

Videant jam ii ipsi, quibus nihil solemnius est, quam contra præjudicia ad nauseam usque declamare, quibus quantisque hactenus præjudiciis acti & decepti sint, videant, quantis difficultatibus implicentur, si omnem velint Satanæ in corpora influxum denegare. Vitando charybdim, incidunt in Scyllam: simulque principia amplectuntur ipsi fidei, ut modeste loquar, & veræ religioni longe periculosissima. Contra si eum, quem dixi, influxum admittimus, plana sunt omnia, quin ullum alium dæmonem, qui aliunde non adsit, in mundum vocare necessum sit. Principes illi tenebrarum, qui teste Apostolo per aera vagantur, hominumque animas ubique, omnique tempore vexare possunt, (Angliæ & Galliæ incolæ tam parum ab his erunt immunes,

gaum

quam Sueviæ, Bavariae & Franconiae habitatores) sufficiunt omnino corporibus etiam infestandis. Hæc ergo doctrina terram & atmosphæram nostram non primum dæmonibus replet; juxta S. Scripturæ, PP. & Ecclesiæ doctrinam jam adsunt, illi sive verum, sive falsum sit Gassneri systema.

Quod autem capi non possit, quomodo spiritus in materiam, aut corpus agat, nihil omnino, ut supra jam adnotavi, obstat. Nam quis capiet, qua ratione spiritus contra spiritum pugnet? quomodo alter alteri suas ideas & conceptus explicet? quomodo Angeli boni salutares, mali malas cogitationes, motus, & desideria varia in hominibus excitent? quis hæc inquam aut capiet, aut explicabit. An propterea ista fieri negabimus? Hoc qui faceret, & Scripturæ, & Ecclesiæ, totique Religioni vim apertam inferret.

Quid vero commodi, inquis, quid emolumenti inde Satanas capit, si molestias damnaque mortalium corporibus inferat? — Quid commodi acquirit obcæcatus furore, & vindictam spirans homo, si inimico suo vulnus in-

infligit, aut flammās illius ædibus subjicit? Nempe damnum adversario inferre posse, volupe inimico esse solet.

At alios præterea habet fines dæmon. Conatur his corporum vexationibus animam ipsam saltem mediate adgredi, conatur majora bona in ea impedire, servitia divina difficilia reddere: conatur homines ad superstitiones, impatientiam, tristitiam, tædium, ignaviam, atque si posset, ad blasphemias, ad desperationem adigere. Et vero non raro belle procedunt hæc ejus molimina. Quin ipsum adeo sanctissimum Jobum eo perducere sperabat: hinc ad Deum dixit, Job. 1. *Mitte manum tuam, & tanges os ejus, & carnem, & tunc videbis, quod in faciem benedicat tibi.* Corporum igitur infirmitates opportunissima esse ad animam pervertendam remedia existimabat Satanās. Jobi quidem, & aliorum proborum virtus spem ejus fefellit: at quam multos alios sic quasi a tergo ex insidiis adortus in ruinam impulit? Et dubitemus, vaferrimum hostem eo insidiarum genere etiamnum strenue uti?

S.

S. Ignatius Loyola in regulis de discretionem spirituum: *Homo, inquit, quandoque patitur a diabolo, ut de mentis potestate exiisse videatur. Inde fit, interdum naturæ morbo adscribi, quod tentationi esset adscribendum.* Hac super re auctor *Sententiarum asceticarum S. Ignatii Loyol.* ita pereleganter commentatur. „ Sicut arcem obpugnaturus „ extrema prius opera demolitur, sic stratus „ tegus infernalis, dum animam quærit, „ corpus adgreditur. Corpus impetit, ut „ animæ noceat: maniam simulat, ut bonorum operum interruptionem impetret, „ ita solers in damna nostra, ut, si maxima „ nequeat, aliqua tamen inferre gaudeat. „ O si nos in lucra spiritus tam avide viveremus! „

Ceterum an proficuum nobis atque optabile est, si, cum re ipsa undique hostibus circumdati simus, eos tamen non pro hostibus habeamus? Ita plane magis & impune nocebunt; cum eis aut obviam non eatur, aut non resistatur.

Nihil hic securitate periculosius: nihil hosti potest opportunius accidere, quam si pro amico, aut certe pro innoxio habeatur. Sic enim feriet, antequam ulla vi resistat alter. Contra vero si deteguntur insidiæ, si larva hosti detrahatur, tum enim vero, & obpugnari, & vinci poterit.

Ego profecto non capio, quale tandem obsequium generi humano præstent illi Philosophi, qui causam dæmonum tanta contentione propugnant, atque pro eorum innocentia identidem declamant: cum tamen manifestissima adsint argumenta, quæ eum tot morborum, malorumque auctorem esse demonstrant. Si tot tamque convincentia argumenta contra quemdam hominem starent, quod e. g. ædibus ignes admoverit, quod farinæ, aut aquæ venena miscuerit, indeque multis hominum millibus gravissima damna, & mortem ipsam intulerit, si is ipse sæpissime fassus esset, se auctorem mali esse, quis ejusmodi hominem defendendum susciperet? Et tamen, cum dæmon per Ecclesiæ Exorcismos quasi equuleo applicatus,

&

& tortus millies, millies fassus fuerit, se hominibus ejusmodi molestias intulisse: quis credat, quosdam adhuc dari, qui dæmonum advocatos agere velint?

Ferendum id quidem foret, si negando infestationes, istæ tollerentur, aut dæmones e mundo eliminarentur. At si centies eas negaveris, ideo tamen numerus malorum spirituum in atmosphæra nostra non imminuetur. Nocebunt semper, sed cum pro innocentibus habeantur, eisque opportunis remediis non obvietur, eo securius & diutius nocebunt. Culpa omnis aut in innocentem naturam, aut coeli humorumque temperiem, aut in ipsam medicinam conjicietur. Indeque fit, ut præsentissima remedia aut negligantur, aut lente ac subdubitanter adhibeantur. Sic malum persæpe, absque ulla medicorum culpa novis identidem accessionibus augetur.

Saluberrimum persæpe pharmacum ideo solum frustratur, quod dæmon vim ejus naturalem occultis artibus elidat. Medicis deinde vitio vertitur, quod testæ dæmonis

nequitiae tribuendum fuisset. Sæpe mederi malo perfacile esset, si præter naturalia medicamenta etiam spiritualibus usi, per hæc sacram illis vim adderemus. At cum hujuscemodi sacra antidota tamquam nugæ passim explodat libertinorum philosophia, adeo ut vel nominare ista in eorum præsentia sine cavillationibus non liceat: negliguntur, & sic optima quæque pharmaca nihil proficiunt. Hærent sæpe in ipso morbi genere determinando expertissimi medici: cumque omnem medicamentorum vim eludat morbus, dubii hærent, quid aut cogitent, aut faciant. Morbus tamquam desperatus declaratur: relinquitur pro deposito æger: ingruunt, alternantque symptomata, & dolores: ad extrema deducitur æger: moritur. An forte genus humanum ejusmodi aut Philosophis aut Theologis grates debet, quod insensissimum ejus hostem & occultent, & defendant, sicque in caussa sint, quod multa hominum millia innumeris malis divexentur, liberandi tamen illico, si mediis naturalibus junxissent spiritualia?

Ceterum si quæras, an celeberrimi Gassneri nostri res gestæ proprie sint miracula: habes ipsum Viri testimonium. Exorcistam se esse asserit, non miraculorum patratores. Quæ quidem modesta confessio eo mihi magis placet, quo Theologiæ principiis conformior est. Fateor, transcendunt quidem *visibilis* naturæ vires ea, quæ Gassnerus efficit. At non omne id, quod *aspectabilis* naturæ virtutem superat, ideo recte *proprieque* miraculum dixeris.

Peccati originalis in Baptismo, & personalium per Sacerdotis absolutionem facta remissio est quidem supra omnem *aspectabilem visibilemque* naturam posita; at quis dixerit, toties sacerdotem *formalia* patrare miracula, quoties aut infantem sacris undis abluit, aut veniam peccatori impertitur? Effectus quidem sunt *supernaturales*, at ideo non solent *miracula* nuncupari: eo quod Christus qua *Redemptor* ea tamquam *ordinaria* media tales habere effectus voluit. Prima quidem institutio (atque eadem est in Confirmatione, Consecratione, & Un-
tione

atione extrema ratio) prodigiosa fuit , & miraculo plena ; at institutis semel his Sacramentis , effectus per , se atque , si ita loqui licet , connaturaliter consequuntur.

Cum igitur Christus coercendi ac expellendi dæmones potestatem *ordinariam* Ecclesiæ suæ reliquerit : profecto prodigiosi quantumvis Exorcismorum effectus non sunt dicendi proprie miracula , quemadmodum nec peccatorum remissio , aut originalium sordium extinctio , aut obtenta per extremam unctionem valetudo prodigiis proprie dictis adnumerantur. Effectus , qui ex medio *jam ordinario* consequitur , miraculosus non est.

At quid de nomine litigamus ? Grati potius Deum laudemus , quod tam facile tamque efficax nobis reliquerit remedium contra eas , quas orcus tentat , tam animæ , tum corporis infestationes : grates referamus Deo , quod hisce temporibus , ubi fides tantopere defecit , & incredulorum turma

triumphat, Virum nobis dederit, qui suæ fidei vivacitate ejus rei usum denuo instauro, quæ prioribus retro sæculis semper obtinuerat.

Utinam variis, quas Sceptici nostri excogitant, argutationibus ac sophismatis, non permittamus fidem nostram ac fiduciam concuti. — Nullus certe hic fraudi locus esse potest. *Principia* enim, quibus venerandi hujus sacerdotis systema nititur, Evangelio, Ecclesiæ sensus & usui, atque vetustissimorum Patrum doctrinæ manifeste conveniunt. ipsa, qua utitur, *methodus* viris sanctissimis in usu fuit; quin illud ipsum remedii genus in sacris litteris manifestissime designatur. Quot quantaque ad orbis universi stuporem patrabant Apostoli, tum manuum impositione, tum SS. Nominis JESU invocatione? Possuntne ea ipsa media in Gassneri manibus cuiquam suspecta videri? *Effectus* huic medio omnino conveniunt, & tales sunt, quales Christus ipse
futu-

futuros esse promiserat. Quid quæso hic aut fraudis aut superstitionis timendum? Timeant illi, qui de re tota nondum penitus edocti sunt.

Fructus reliqui, quos hac occasione colligit Exorcista, pariter prorsus insignes sunt. Quot salutaria monita dat ille tum ægrotis, tum adstantibus? Sæpe oratorem potius sacrum agere videtur, quam Exorcistam.

Ii, qui in fide vacillabant, eriguntur: boni mirum in modum confirmantur. Firma in Deum fiducia, peccati horror, atque sanctum in dæmonem odium ita augetur, ut dubitem, an tales animorum motus excitaverit ulla unquam licet ferventissimi oratoris adhortatio. Quot viros graves præ gaudio & solatio lacrimantes vidimus, cum intuerentur, ad factum a sacerdote *in SS. Nomine JESU imperium*, dæmones suos influxus illico *prodere*, ac

iterum iustos, ab iis *desistere* fuisse coactos? Quo solatio diffleebant etiam cordati spectatores, cum sanos, incolumes, & quasi renatos denuo redire viderent, qui morbis pressi, variis doloribus, miseriisque obruti advenerant?

Idem profecto, quod Apostolorum temporibus, nunc etiam quotidie jure merito dici potest. *Cecidit timor Domini super omnes illos, & magnificabatur Nomen Domini JESU.* Act. 19. v. 17. Hæc non jactantius quam verius a me dici, ad unum omnes testabuntur, qui quidem æquo adtentoque animo Exorcismis aliquamdiu præfentes adfuere.

Multos certe novimus, qui ultro confitebantur, se nunc primum veram & vivam tum de potentia, bonitate ac divinitate Christi, tum de satanæ malitia, invidia, & imbecillitate ideam concepisse. Nunc primum se juratos dæmonum hostes, & serios Christi cultores & amatores fore.

Quo-

Quoties intra istud tempus, quo Exorcista Elvaci detinebatur, discordiis & inimicitiiis finis datus est? quoties pax, amor & concordia inter conjuges restituta? Potestne radix mala tam bonos fructus facere? Aut num fraudis periculum hic subest, ubi omnia eo collimant ut contemnatur, & vincatur dæmon, Christus autem ejusque sanctissimum Nomen honoretur, exaltetur, & glorificetur? Quæ fraus aut scandalum timeri hic potest, ubi Exorcista eo utitur remedio, quod Evangelium, quod Ecclesia, quod sanctissimi quique viri & adprobarunt, & Christianis præscripserunt? Enimvero si etiamnum fraudes hic suspicamur, nonne etiam istud denique timebimus, ne & Apostoli deceptores fuerint, aut Evangelium superstitionem scandalaque docuerit?

Superfunt quidem adhuc aliqua, quæ ab adversariis objiciuntur. Sed ad ea in altero, quod meditor, opusculo respondebo. Cogito enim illos, qui venerandissimi Viri opem,
aut

aut implorare constituerunt , aut jam experti sunt, pluribus instruere. In eo opusculo rationem dabo, unde fiat, cur plurimi quidem omnino penitusque sanentur, alii aliquam, alii vero nullam opem experiantur. Caussas quoque assignabo, ob quas aliqui in pristinum denuo malum recidant. Media denique suppeditabo , quibus quisvis impedire potest, ne in eundem denuo morbum relabatur.

FINIS.

8
a
e
l
q
a
tu
q
M

Figel, Anton,

Demonstratio Methodum Joanis Jos. Gassner principiis Evang. ... Sensui et
praxi primae Ecclesiae esse conformen

Augusta Vindelicorum 1775

Liturg. 264 m

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10589875-1

VD18 14436396-001